

NORGES HØYESTERETT

Den 2. juli 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Skoghøy, Falch og Bergh i

HR-2021-1469-U, (sak nr. 21-090425STR-HRET), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Håvard Fremstad)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Thorbjørn Klundseter)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Anken gjelder beslutning av lagmannsretten om å nekte anke over straffutmålingen fremmet i en sak om oppbevaring av fire gram heroin og bruk av kokain.
- (2) A, født 00.00.1987, har etter hans egen opplysning vært narkoman i åtte år.
- (3) Den 30. april 2020 ble han av Politimesteren i Innlandet siktet for overtredelse av:

«I Straffeloven § 231 første ledd
for ulovlig å ha oppbevart narkotika.

Grunnlag:

Onsdag 19. februar 2020 ca. kl. 20.00 på X stasjon i Y kommune oppbevarte han ca 4 gram heroin.

II Legemiddeloven § 31 annet ledd, jf. § 24 første ledd
for uten lovlig atkomst å ha brukt narkotika

Grunnlag:

Onsdag 19. februar 2020 og/eller kort tid forut for dette, i Oslo eller andre steder, brukte han kokain, opiater og benzodisepiner.»

- (4) A gav i Gjøvik tingrett en uforbeholden tilståelse for forholdene i siktelsen. Saken ble derfor 23. september 2020 avgjort ved tilståelsesdom med slik domsslutning:

«1. A, født 00.00.1987 dømmes for overtredelse av
- straffeloven § 231 første ledd
- legemiddeloven § 31 annet ledd, jf. § 24 første ledd

til fengsel i 54 – femtifire – dager.

Straffeloven § 79 bokstav a får anvendelse.

2. Dommen er en tilleggsdom til forelegg av 22. april 2020, jf. straffeloven § 82.»

(5) A anket dommen til Eidsivating lagmannsrett. Anken var ikke begrunnet. Siden saken var avgjort ved tilståelsesdom, oppfattet lagmannsretten anken å gjelde straffutmålingen. I brev 9. februar 2021 satte lagmannsretten frist til 18. februar 2021 for å begrunne anken.

(6) Lagmannsretten traff 11. mars 2021 beslutning med slik slutning:

«Anken nektes fremmet.»

(7) Før lagmannsretten traff sin beslutning, hadde retten 6. mars 2021 mottatt brev fra A hvor han anførte at lagmannsrettens brev 9. februar 2021 var sendt til feil adresse, og at han derfor ikke hadde fått anledning til å begrunne sin anke. Vedlagt brevet fulgte følgende begrunnelse:

- «1. Var ruset i rettssaken
- 2. Var uenig i dommen fordi jeg var narkoman og trengte min meddisin
- 3. Kan ikke dømes for salg
- 4. 5g Heroin er 5 Brukerdoser for meg»

(8) Lagmannsretten tolket brevet som en begjæring om omgjøring av nektelsesbeslutningen og sendte 15. mars 2021 brev til både A, forsvarer og aktor med frist for bemerkninger.

(9) Forsvareren besvarte henvendelsen slik:

«Etter mottak av lagmannsrettens brev har jeg lyktes å komme i kontakt med domfelte en gang pr telefon, samt at jeg har vært i kontakt med ruskonsulent. Jeg har deretter ikke oppnådd kontakt med domfelte, og jeg kan ikke se å ha grunnlag for å inngi et støtteskriv utover å vise til hva han selv har skrevet i brev av 6. mars 2021.»

(10) Deretter traff lagmannsretten 7. april 2021 beslutning med slik slutning:

«Begjæring om omgjøring tas ikke til følge.»

(11) Beslutningen ble meddelt domfelte 9. april 2021.

(12) A har anket lagmannsrettens beslutning om å ikke omgjøre ankenektelsen, til Høyesterett. Anken er fremsatt 3. mai 2021. A anfører at han er under legemiddelassistert rehabilitering (LAR-behandling), og at lagmannsretten burde ha fått opplyst saken med denne dokumentasjonen før beslutning ble truffet. Han viser til at han har vært rusmisbruker i åtte år.

(13) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle og anfører at anken er for sent fremsatt og må avvises. Subsidiært anføres at anken må forkastes. LAR-behandling ble ikke anført i anken til lagmannsretten, og det var ingen foranledning for lagmannsretten til å vente på dokumentasjon om dette.

- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at lagmannsrettens avslag på begjæring om omgjøring er en avgjørelse som kan ankes, jf. straffeprosessloven § 321 femte ledd. Ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling. Utvalget har også kompetanse til å prøve saksbehandlingsfeil som ikke er påberopt, jf. straffeprosessloven § 385 tredje ledd. Prøvingen omfatter blant annet om det skjønn lagmannsretten har utøvd, er forsvarlig – herunder om det ut fra retts- og bevissspørsmålene var forsvarlig å nekte anken fremmet etter en skriftlig og forenklet behandling.
- (15) Fristen for å anke over lagmannsrettens beslutning 7. april 2021 om ikke å omgjøre nektelsesbeslutningen løp ut 23. april 2021. Anken er dermed fremsatt en drøy uke for sent. Etter straffeprosessloven § 379 første ledd, jf. § 318 første ledd bokstav a skal imidlertid anken likevel ikke avvises dersom «retten finner at oversittelsen ikke bør legges den ankende til last». Her synes det ikke å ha vært kontakt mellom forsvareren og domfelte etter lagmannsrettens beslutning om ikke å omgjøre nektelsesbeslutningen. Fristoversittelsen er relativt kort, og utvalget finner på bakgrunn av omstendighetene i saken at fristoversittelsen ikke bør legges domfelte til last.
- (16) Det følger av straffeprosessloven § 321 fjerde ledd tredje punktum at en beslutning av lagmannsretten om å nekte en anke fremmet etter § 321 andre ledd skal være begrunnet. Begrunnelsen skal vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom. Kravet til begrunnelse vil variere ut fra karakteren av den enkelte sak, tingrettens domsgrunner og hva som anføres i anken, jf. blant annet Rt-2015-235 avsnitt 12 med videre henvisninger.
- (17) Denne saken gjelder oppbevaring av fire gram heroin og bruk av kokain. Synet på straffereaksjoner for rusavhengige har endret seg de senere årene. Som begrunnelse for straffutmålingen har tingretten vist til rettsavgjørelser fra 2010 og 2012. Lagmannsretten burde ved avgjørelsen av om anken skulle fremmes vurdert om den straff som tingretten har utmålt, er i samsvar med nyere praksis og det rådende synet i dag på straffereaksjoner for rusavhengige.
- (18) De forhold saken gjelder, ble begått i februar 2020. Den oppbevarte mengde heroin er ikke større enn at det synes å være til eget bruk. Etter ankeutvalgets oppfatning foreligger det en saksbehandlingsfeil når tingrettens straffutmåling ikke er overprøvd i lys av det endrede syn på straffereaksjoner for rusavhengige.
- (19) På dette grunnlag må lagmannsrettens beslutning 11. mars 2021 om å nekte anken fremmet og den senere beslutningen 7. april 2021 om ikke å omgjøre nektelsesbeslutningen oppheves.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens beslutninger 11. mars og 7. april 2021 oppheves.

Ingvald Falch
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)